

25.VIII. 1904 г

Сладко пи́ле,

Ти с второто си затворено писмо много ме обезпокои. Пишеш ми, че досега не си получила нито едно писмо от мене. Аз, гълъбчето ми, нито съм те забравил, нито пък не съм ти "неписал". А напротив; разделята за мен бе много чувствителна, особено сега, когато се изминаха 15 - 20 дена. От ден на ден ми става все по-тежко, но думам си, човек нали е роден да тегли? Само няколко щастливи момента в живота си има всеки човек; сичко останало е една непрекъсната верига от мъки и страдания. Нека, прочее, да се блазним от мисълта за скорошното ни щастливо виждане, с която мисъл аз цялата тази зима ще живея.

Аз не че не съм ти писал, но писмата ни са се разминали и вероятно ти вече си ги получила. Първо: писах ти първото затворено писмо на адреса на Фроса в града. Друго: писах ти едно отворено писмо /ситно, ситно написано/ на адреса ти в дачата "Патилица" и трето: на 22 т.м. едно затворено писмо на адрес в Художествения театър. За да получиш първото, трябва да помолиш Фроса да отиде в старата си квартира и да го земе от там. Второто писмо на pewno Фроса сама ще ти го донесе от дачата, а третото ти ще си го получиш в театъра. Ето, мило ми дете, колко писма съм ти писал досега. Ако в случай, че не получиш нито едно от тези три, то в това писмо, като се надявам, че ще получиш поне него, ще ти напиша в кратце онова, което съм ти писал в второто затворено писмо.

Стая за живение, мила ми, за една жена особено, е много важен въпрос за решаване. Ти както си сега в тази квартира, аз нищо не мога да ти кажа дали е такава, или онакава. Но ако тя от-

говаря на следущите условия, които ще ти изложа по-долу, в нея човек като тебе заслужава да живее. 1/ Интелегентно ли е семейството; 2/ макар и да плащаш 15 р. за стая и 2 р. за самовар, то нищо не значи, ако стаята е голяма, добре мебелирана и зимно време добре отоплявана; 3/ няма ли бъдат съгласни хазяите ти да живееш у тях не като проста квартирантка, а на цял пансион /но ако семейството е богато, ти само тогава им предлагай такива условия/. Ако семейството и стаята ти отговарят на тия условия теб не ти остава друго, освен, ако хазяите са съгласни да живееш при тях на пансион, с не повече от 25 , 27 рубли на месец, то ти се съгласи да останеш.

Разбира се, мила ми гълъбице, само по себе си, че ако Фросса се съгласи да живее заедно с тебе, това няма да бъде в твоя вреда, но напротив - в твоя полза. Подзата е следущата: 1/ ще имаш на разположение нейното пиано, дето ще упражняваш гласа си и ще земеш малки познания от нея по пиано, 2/ тя винаги ще ти бъде като учителка по руски език, ако само си дадете дума, че винаги ще си говорите по руски; и 3/ наема на стаята ще се намали на половина; така също и за самовар няма да плащаш 2 рубли, а само една навярно. Ето крайно добрите страни на това, ако ти заживееш с Фросса.

После. Аз също ти препоръчвам да потърсиш стая у някой женен актьор или у някоя артистка от Худож. театър. При тези условия вече няма какво да ти говоря аз; няма защо да ти изброявам добрите страни на такова твоя съжителство, защото ти сама можеш да схванеш онова велико значение за твоето по-нататъшно развитие, ако се поселиш да живееш при някоя артистка.

В краен случай теб ти остава само една перспектива: ако сега стаята, в която живееш в сяко отношение отговаря на сичките

твоя изисквания, даже ако и г. Николаева не се съгласи да живее с тебе, то ти остани в нея, но помоли хазаните да не ти земат нищо за самовара, а им обещавай, че ще даваш от време на време на слугинята "на чай". Аз така подозирам, че тези две рубли за самовар те ти ги искат само може би защото слугинята не се е съгласявала да ти прислужва, ако хазайна не и увеличи с нещо заплатата. Ето защо това нейно увеличение на заплатата го изкарват от тебе, уж че плащаш за чай, а пък те /тези две рубли/ са навярно за мерзавката слугиня. Всеки случай, ако хазайката не се съгласи и на тази отстъпка, то ти засега не се противи, защото след като прекараш един - два месеца там, то през това време ще успееш да се запознаеш вече по отблизо с артистките от Худож. театър и аз съм положително убеден, че ако се оплачеш на някоя от тях, че теб ти е мъчно да живееш сама, че много би желала да ти препоръчат някоя артистка, при която ти би могла да се поместиш, то тази ти молба вярвам на стотех деветдесет, че ще си изпълни. С една дума, ти трябва да имаш на ум само едно обстоятелство: гледай по какъвто начин и да било да се приближиш и запознаеш с някоя аристократическо семейство. Щом стане това, то от там нататък вратата ти се отваря и ти ще имаш вече достъп при много други добри семейства.

По този въпрос, т.е. по въпроса за стаята ти, мога да ти дам този съвет, изложен в гореписаните няколко реда.

Ти нищо не ми пишеш за парите си. Колко си изхарчила? Стигнаха ли ти българските пари до Варна, имаш ли още пари от рублите, купени тук? И въобще в какво финансово състояние се намиращ в дадения момент? Винаги да ми пишеш щом видиш, че в джоба ти са останали 4 - 5 рубли. Никой път да не си останала с по-малко пари. Аз всеки месец редовно ще ти пращам по 100 лева и към 4 - 5 числа ще ги получавам, следов. ти си направи сметката така, че именно към

това число да се разплащаш с хазайка, гостилница и други разходи през месеца.

Ти пишеш, че не ти дали нищо за покриване. Че разбира се, сладко ми гълъбче, аз нали ти казах още от тука и за тази цел ти зема шалът. Колкото за плетеното мое одеало аз мисля безполезно е да ти го изпращам. С него няма да ти бъде по-топло. Засега ти си лягай на креватчето ето ът как: като туриш един чаршаф върху сламеника на креватчето си, тури или по-право постели още един и върху него постели шала. А моето сладко пиленце ще си промъкне междо телце между шаршафа и сламенника и другия който ще бъде един вид като каплама на шала. Значи шалът е за тебе юрган, а адина чаршаф ще бъде за тебе каплама на този юрган /хател де!/. А ако пък ти е студено, ти не му мисли много много, но метни отгоре си /според времето/ или зимното си палто, или най после самата "графска" пелерина!!...Но ако предполагаш, че по такъв начин не ще можеш да прекараш зимата, аз ще ти изпратя, ако жената на Стойчев дойде в Москва, тънкия хател. Нека на моето сладко пиленце му бъде топличко. Но ти няма защо да се страхуваш, че зимъс ще ти бъде студено. Напротив, зимъс ще ти бъде по-топло отколкото сега през есента, защото зимъс там много хубаво палят печките и в стаите винаги през цялото денонощие има една умерена температура. При това ти няма да плащаш пари за дърва, та затова ще молиш слугинята, наместо един път, два пъти да ти пали печката.

Ти как си смяташ, ще можеш ли да прекараш с 35 рубли на месец? Защото сто лева правят тъкмо 35 рубли. Значи ти разчитай секи месец от мен да получиш не 30 рубли, а 35 рубли.

Мило гълъбче, твоето отсъствие много се почувствува. Аз щом се върнах от гарата в къщи - разревах се като дете. Майка също. Но това било още нищо. Да видиш ти след една неделя, след 15 дена

какво зех да чувствавам... Ах, ах... Но, нищо, нека providението бди над нас и ние пак ще бъдем живи и щастливи да се прегърнем. Да прегърна и цункам моето сладко и мило пиленце, моето хитро инатченце и моето детенце.

Щом се настаниш и решиш да живееш за през зимата на едно място, то моля ти се почни да ми пишеш впечатленията и наблюденията от репетициите на Худож. театър. Какъв е "репертоар и коя пиеса как репетират. И въобще сичко онова, което теб ти прави впечатление ти си го записвай в тефтерчето и после ми го съобщавай.

На П. Стойчев много му е чудно как са приели в Худож. театър Чавдарова. Той го познавал. Едно време и той /Чавдаров/ искал да постъпи в Икономовата трупа, но не го приели; не бил голямо къораво.

Ти за да напреднеш в руския език секи ден по няколко часа чети от книга в слух. Така ухото ще привиква към руската реч и ти ще можеш да си изработиш хубава дикция. Ти ако ме питаш за новини, тука няма нищо такова, което да те интересува.

Оличка оздравя още на втория ден след заминаването ти. Оттогава не се е разболявала, слава богу, но е станала много нервозна. Горкичката, аз забелязвам, че тя чувствава твоето отсъствие и постоянно е цирлива. Но от това ние в къщи не правим голям капитал. Аз главно гледам никой да не я дразни и да не я глези. Колкото мога влагам моята педагогия и възпитанието на нашето Олече няма да бъде такава- каквото сме приели ние, сегашните млади, от нашите стари и необразовани бащи и майки. В това отношение ти бъди спокойна и не се измъчвай от никакви лоши мисли и предчувствия. Щом се намериш сама-саминичка в стаята си и видиш, че ти е скучно и жално за това, че нямаш около себе си близък човек, ти земи книгата и почти да четеш в слух, или ако не те мързи, седни

на драсни на сладкото си момче едно писъмце. Скуката така ще мине и ти пак ще бъдеш весела. Нали имаш китарата при себе си, дрън-кай. Ето ти добър случай да възобновиш предишните си познания по китарното изкуство.

На 4 септември нашите студенти ще отидат в Белград /поканени от сръбските/ да присъствуват на тържеството. Сърбите на 6 септември ще празнуват стогодишнината от първото тяхно въстание срещу турското иго. Ще струва отиване и връщане само 5 лева и 40 ст. /за студенти/. А за граждани III кл. 13 лева и 50 ст. Аз сторих мерак да отида с тях, та ако не ми мине лисица път, ще отида. По поканата на Тулич, артистите и те ще отидат. Разпоредено е да се приготвят за нас, артистите, квартири от тамошните артисти. Ще стане един вид сближение между нас и сръбск. артисти. Но понеже като студент аз ще пътувам с 5 лв, ще замина с тях, а артистите, както и всички граждани, които ще пътуват с увеселителен трен, ще платят 13,50 лв.

През октомври Икономов с трупата си ще даде 10-15 представления. Тулич не е съгласен щото Беседата да даде салона на Икономов. Произлезе конфликт. Не е чудно, октомврий месец да отидем да играем в Русе или Пловдив. Следващият път, като се изясни въпроса, ще ти пиша.

Сладко пиле, приеми моите горещи, горещи целувки. Ах, де си сега, па да ... нали се сещаш.

Целувам те сладко, хубаво пиле.

Вечно твой Атанас